

zaaknummer 2011T421

7 maart 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klagster,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],
wonende te [plaats],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
voormalig koster in de parochie [naam] te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 oktober 2011. Op 22 november 2011 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van aangeklaagde. Op 6 februari 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klaagster is verschenen met haar echtgenoot, [naam], en werd bijgestaan door M. Kips, vertrouwenspersoon, en haar juridisch adviseur. Aangeklaagde is verschenen, bijgestaan door zijn broer [naam]. Betrokkenen hebben hun standpunt toegelicht.

2. De klacht

2.1. Klaagster stelt dat zij in de periode van 1979 tot 1988 herhaaldelijk is misbruikt door aangeklaagde, die toentertijd koster was in de parochie te [plaats], alwaar klagster woonde met haar ouders. Vanaf het moment dat klagster misdienaar werd greep aangeklaagde haar, steeds wanneer zij alleen waren in de kerk, van achteren vast en betastte dan haar borsten, zoende haar in haar nek en ging met zijn handen in de onderbroek van klagster, waarbij hij waarschijnlijk ook met zijn vingers bij haar naar binnen ging. Hierbij hijgde hij in haar nek en fluisterde woorden als “je vindt dit lekker hè” en “niet vertellen hè”. Op het moment van het misbruik werd klagster stevig door aangeklaagde vastgehouden en het lukte haar dan ook vaak niet om, ondanks schoppen, slaan en gillen, bij aangeklaagde weg te komen. Klaagster heeft meerdere malen tijdens het misbruik het bewustzijn verloren dan wel een soort black-out gekregen, hetgeen door haar huidige psycholoog wordt uitgelegd als “dissociatie”.

2.2. Klaagster heeft tegen haar ouders nooit iets durven te zeggen over het misbruik. Zij had het gevoel niet te kunnen ontkomen aan aangeklaagde. Aangezien haar ouders zeer nauw betrokken waren bij de kerk en goed contact hadden met aangeklaagde, hielp klaagster vaak bij het versieren van de kerk en moest zij regelmatig dingen ophalen uit of wegbrengen naar de kerk. Zij was daardoor regelmatig niet in de gelegenheid om aangeklaagde uit de weg te gaan.

2.3 De gevolgen van het misbruik op het leven van klaagster zijn zeer groot. Al in haar jeugd voelde zij een enorme eenzaamheid, omdat zij niemand kon vertellen over het misbruik. Zij kon het moeilijk opbrengen om haar schoolwerk te doen, maar wilde wel aan de verwachtingen van haar ouders voldoen. Klaagster liep voortdurend op haar tenen en functioneerde onder continue druk. De structurele eenzaamheid heeft tot gevolg dat klaagster zich isoleert van anderen, angst heeft voor mensen en moeite heeft om vriendschappen aan te gaan. Ook in haar relaties heeft een en ander tot problemen geleid. Pas in 2010, toen zij vanwege relatieproblemen in contact kwam met een psycholoog, is klaagster gaan praten over het misbruik. Klaagster is nog steeds onder behandeling van een psycholoog. Zowel klaagster als aangeklaagde wonen nog steeds in hetzelfde dorp en zij komen elkaar daar incidenteel nog tegen. Dit is voor klaagster zeer moeilijk en confronterend.

2.4. Klaagster wenst met haar klacht te bereiken dat aangeklaagde beseft welke gevolgen het misbruik voor haar heeft gehad. Bestrafing of sanctionering van aangeklaagde is voor haar ondergeschikt. Daarnaast wenst klaagster te bereiken dat de parochie en het bisdom hun verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot het misbruik door aangeklaagde. Zowel de parochie als het bisdom hebben nooit eerder iets ondernomen tegen aangeklaagde, terwijl er al lange tijd signalen zijn over misbruik door aangeklaagde. Voorts wenst klaagster in aanmerking te komen voor schadevergoeding.

3. Het verweer

Aangeklaagde heeft een verweerschrift ingediend. Hij schrijft daarin dat hij is geschrokken van hetgeen klaagster heeft beschreven en de gevolgen die een en ander heeft gehad voor haar. Hij schaamt zich diep. Ter zitting heeft aangeklaagde aangegeven dat hij zich wel kan herinneren dat klaagster misdienaar is geweest, maar dat hij zich niets kan herinneren over het misbruik.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klaagster gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan twintig jaar verstreken sedert de feiten die klaagster aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Door de "dissociatie" van klaagster en het geheugenverlies

van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klaagster schetst hebben plaatsgevonden. In ieder geval acht de Klachtencommissie aannemelijk dat aangeklaagde klaagster zeer vele malen heeft betast en met zijn vingers bij haar naar binnen is gegaan.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klaagster haar verhaal heeft verteld. Daarnaast neemt de Klachtencommissie in aanmerking dat aangeklaagde, hoewel hij geen herinneringen heeft aan het misbruik, het misbruik niet ontkent. Integendeel, aangeklaagde heeft aangegeven dat hij zich schuldig voelt en zich diep schaamt. Voorts wordt de klacht ondersteund door de verklaring van aangeklaagde dat hij in 2005 een ander meisje heeft vastgepakt, hetgeen tot zijn ontslag heeft geleid, alsmede door de verklaring van de broer van aangeklaagde dat hij bekend is met geruchten dat aangeklaagde handtastelijk was, en door de verklaring van [naam], die verklaart dat zij in 1990 of 1991 eenmaal onzedelijk is betast door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klaagster was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 9 jaar oud.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde reeds in [jaar] is ontslagen uit zijn functie als koster kunnen tegen hem geen (andere) maatregelen meer worden genomen. Voorts heeft aangeklaagde in zijn verweerschrift duidelijk gemaakt dat hij zich schaamt voor en zich schuldig voelt over het gebeurde, en de gevolgen die dit voor klaagster heeft gehad verschrikkelijk vindt. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klaagster is aangedaan.

4.6. Over het verzoek van klaagster om een financiële vergoeding merkt de Klachtencommissie op dat klaagster zich bij een gegrondverklaring van de klacht door de Aartsbisschop voor het verkrijgen van schadevergoeding kan wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Aartsbisschop van Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

De Klachtencommissie beveelt de Aartsbisschop aan om te bevorderen dat ook het Kerkbestuur te [plaats] het leed dat klaagster is aangedaan tegenover klaagster erkent en spijt betuigt.

Dit advies is vastgesteld op 7 maart 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, mr. P.A.M. Hendriks en drs. A.A.M. Oostveen, leden, bijgestaan door mr. C.A. Murray, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Aartsbisschop van Utrecht en aan klaagster en aangeklaagde verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Aartsbisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klagster en aangeklaagde schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies heeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Aartsbisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Aartsbisschop.